

RINTAMAVETERAANIAISIAIN NEUVOTTELUKUNNAN TOIMINTAKERTOMUS 2013- 2014

1. NEUVOTTELUKUNNAN TEHTÄVÄ JA TAVOITE

Kaupunginhallituksen vahvistaman toimintasäännön mukaan neuvottelukunta toimii helsinkiläisten rintamaveteraanijärjestöjen, kaupungin luottamushenkilöiden ja kaupungin virastojen edustajien yhteistyöelimenä (Hsi/1 Liite 2, Khs 26.10.1987, muutos 23.1.1995).

Neuvottelukunnan edustajat vuosina 2013 -2014:

HELSINKILÄISTEN VETERAANIJÄRJESTÖJEN EDUSTAJAT

Helsingin Rintamanaiset ry, Kaarina Peltola,
Helsingin Seudun Sotaveteraanipiiri ry, Rauno Loukkola,
Rintamaveteraanien Helsingin piiri ry, Tero Tuomisto, 31.12.2013 asti, sen jälkeen Väinö Lyytinen,
Sotainvalidien Veljesliiton Helsingin piiri ry, Altti Majava,

KAUPUNGIN LUOTTAMUSHENKILÖT

Puheenjohtaja, Jaakko Valve, Kok.
Varapuheenjohtaja, Kauko-Aatos Leväaho, SDP
Seija Paunio-Grönholm, SDP
Ulla-Britta Talvitie, Kesk.

KAUPUNGIN VIRASTOJEN EDUSTAJAT

Kiinteistövirasto, Matti Pitkänen, toimistopäällikkö
Liikuntavirasto, Minna Ekman, liikunnansuunnittelija
Sosiaali- ja terveysvirasto, Merja Etholén-Rönnberg, Itäisen palvelualueen johtaja
Sosiaali- ja terveysvirasto, Kuntoutuksen osaamiskeskus, Pertti Heikkilä, johtaja-lääkäri
Neuvottelukunnan sihteerinä toimi Merja Eklund, veteraaniaasiamies, ajalla 1.1.2013 - 31.7.2013, Kyllikki Leskinen-Hautajärvi, johtava kuntoutussuunnittelija ajalla 1.8.- 30.9.2013, Tuula Jussila ts. veteraaniaasiamies 1.10. - 31.12.2013 ja Anne Uutela, ts. veteraaniaasiamies 1.1.2014 - 31.12.2014.

Rintamaveteraaneja (= rintamalisän saajia) oli Helsingissä vuoden 2013 alussa 3546 ja vuoden 2014 alussa 2988, mikä on vähennystä 15,7 % edellisvuoteen. Neuvottelukunnan toiminnan pääpaino on ollut rintamaveteraanien ja heidän puolisoidensa ikääntymiseen liittyvien palvelutarpeiden seurannassa ja tarpeellisten palveluiden aikaansaamisessa ja tiedottamisessa. Rintamaveteraaniasiain neuvottelukunta piti tärkeänä tiedottaa kaikille helsinkiläisille sotiemme veteraaneille henkilökohtaisesti veteraanipalveluista.

Helsingin kaupungin Veteraaniasiain miehen toimi on jatkunut osa-aikaisena viimeisen kaksivuotiskauden ajan. Veteraanit ja/tai veteraanien omaiset ovat saaneet runsaasti puhelinneuvontaa ja yksilökohtaista ohjausta kaupungin palveluista tarpeen mukaan. Neuvonta on mahdollistanut yhteydenottoja asiantuntijoihin ja helpottanut tapaamisten järjestelyä eri kodinhoidon ja sosiaalitoimen virkailijoiden kanssa. Veteraaniasiain mies on pitänyt yhteyttä veteraanijärjestöjen Helsingin piirien puheenjohtajiin, vanhuspalveluiden, sosiaalitoimen ja eri yhdistysten vastuuhenkilöihin. Yhteistyö on myös jatkunut vuositapaamisissa yhdessä Vantaan, Espoon ja Kauniaisten veteraaniasioita hoitavien virkailijoiden kanssa kehittämällä rintamaveteraanien palveluita yli kuntarajojen.

Veteraaniasiain mies toimitti Palvelumuistion sotiemme veteraaneille vuosina 2013 ja 2014. Palvelumuistiossa on tiivistettynä tietoa kaikista kaupungin tarjoamista ikäihmistien, vammaisten tai veteraanien saamista sosiaali- ja terveystarpeista, asumispalveluista, liikunta ja vapaa-ajan sekä yksityisten palveluntuottajien etuuksista veteraaneille ja ikäihmisille. Pyrkimyksenä oli tavoittaa myös palveluista syrjäytyneet sotiemme veteraanit. Palvelumuistio lähetettiin jokaiselle helsinkiläiselle veteraanille suomen- tai ruotsinkielisenä. Kansaneläkelaitos postitti Palvelumuistion heinä-elokuun vaihteessa 2013 ja postitus tapahtui tänä vuonna Helsingin kaupungin, Kuntoutuksen osaamiskeskuksen toimesta. Palvelumuistion postituksen hyöty tuli esille yhteydenottojen ja palveluhaun lisääntymisenä Rintamaveteraanien avopalveluikkoon ja Rintamaveteraanien kuntoutustoimistoon sekä veteraaniasiain miehelle.

Kinaporin palvelukeskuksessa pidettiin tiedotustilaisuus sotien veteraaneille maaliskuussa 2013. Marraskuussa 2014 pidettiin Koskelan monipuolisessa palveluksessa tiedotus- ja koulutusilta päivä sosiaali- ja terveysalan ammattihenkilöstölle Helsingin tarjoamista veteraanipalveluista ja etuuksista.

2. KUNTOUTUS

Sotainvalidien kuntoutus (404/1948) tapahtuu valtion varoin sotilasvammalain nojalla Valtiokonttorista.

Rintamaveteraanien kuntoutusta järjestää Helsingin sosiaali- ja terveysvirasto rintamaveteraanien kuntoutuksesta annetun lain (1184/1988) sekä sosiaali- ja terve-

ysministeriön ja Valtiokonttorin ohjeiden mukaisesti. Kuntoutus toteutettiin avo-, päivä- ja laitoskuntoutuksena.

Saatu määräraha (euroa)

Vuosi	Määräraha	Lisämääräraha	Palautus	Kaupungin oma rahoitus
2013	2.681.138,47 e	191.961,00 e	226.226,43 e	(70.000 e, siirretty avopalveluihin)
2014	2.419.625,49 e	-	-	72 000 e

Käytetty rahamäärä eri kuntoutusmuotoihin (euroa)

Vuosi	Laitoskuntoutus/veteraanit	Laitoskuntoutus/aviopuolisot	Avo- ja päivä-kuntoutus/ veteraani
2013	1 285 709,90 e	346 760,00 e	1.014.403,14 e
Arvio 21.11.2014	1 125 377,90 e	263 330,90 e	916 759,20 e

Toteutuneet kuntoutusjaksot (henkilöä)

Vuosi	Laitoskuntoutus/veteraani	/ aviopuoliso	Avokuntoutus/veteraani	Päiväkuntoutus/veteraani
2013	646	162	1466	66
Arvio 21.11.2014	478	121	978	36

Helsingin veteraanien vuosittainen säännöllinen kuntoutus toteutui Valtiokonttorin ohjeiden mukaisesti. Puolet myönneistä kuntoutuksista oli avo- tai päiväkuntoutusta. Palvelusetelin valitsi **239** rintamaveteraanien avokuntoutukseen oikeutettua henkilöä vuonna 2013 ja toistaiseksi **249** henkilöä tänä vuonna. Palvelusetelien käyttöönotto on lisännyt valinnanvapautta ja terapioiden toteuttamista myös kotikäynteinä. Valtiokonttori suositteli vuoden 2013 ohjekirjeessään, että kuntoutettavia rintamaveteraaneja voidaan valita myös varalle, jotta peruuttamaan joutuneen veteraanin tilalle voidaan vielä v. 2014 puolella valita toinen palvelun saaja. Tätä voitiin toteuttaa.

Johtopäätökset

Rintamaveteraanimme ovat jo hyvin kunnioitettavaan ikään ehtineitä, keski-ikältään noin 91-vuotiaita helsinkiläisiä. Viime vuosina myönneistä kuntoutuspalveluista osa jäi toteutumatta. Määräraha on aina sidottava veteraanille myönnettyyn kuntoutusjaksoon. Valitettavaa on, että peruutuksia ei jokaisen henkilön kohdalla saada ol-

lenkaan ja vasta seuraavan kalenterivuoden maaliskuussa, tilikauden päättyessä, tulee esille, jos kuntoutusjakso on jäänyt kokonaan käyttämättä. Syitä tähän ovat mm. veteraanin äkillinen vakava sairastuminen tai kuolemantapaukset.

Kuntoutusta tarvitsevia veteraaneja asuu edelleen kotona ja toimintakyvyn rajoitteiden lisääntyessä kotona tapahtuvan kuntoutuksen määrän lisääminen olisi pikaisesti toivottavaa. Lisäksi kuntoutusta haetaan edelleen hakulomakkeella, mikä koetaan hankalaksi. Kuntoutustarjonnasta toivotaan kehitettävän sujuva kuntoutuspalveluiden paketti, josta voisi valita helposti ja joustavasti itselleen sopivat vaihtoehdot. Veteraani-asiain miehen toimi toivotaan edelleen jatkuvan, koska tiedotus- ja ohjaustoiminnasta ja edunvalvojan tehtävästä on koettu olevan apua ikääntyvälle veteraanille. Veteraani-asiain miehen otetaan yhteyttä ja häneltä uskalletaan kysyä ohjauksia.

3. KOTIIN VIETÄVÄT KUNNALLISET AVOPALVELUT

Sotiemme veteraanit ovat keski-ikältään 91-vuotiaita ja tarvitsevat enenevässä määrin apua ja palveluita turvaamaan kotona selviytymistä.

Saatu määräraha (euroa)

Vuosi	Määräraha	Lisämääräraha
2013	556 466,60 e	70.00000 e (kaupungin lisämääräraha)
2014	654 517,51 e	128.327,28 e (valtionkonttorista saatu lisämääräraha)

Vuosien 2013 määräraha ja lisämääräraha käytettiin kokonaisuudessaan, yhteensä 626 466,60 euroa ja tänä vuonna määrärahat ovat jo sidottu kokonaisuudessaan saatuihin hakemuksiin (tieto marraskuulta 2014).

Käytetty rahamäärä eri avopalveluihin (kokonaismäärä/suorite keskimäärin euroa)

Vuosi	Pesulapalvelut	Siivouspalvelut	Ravitsemuspalvelut	Asiakaskuljetus
2013	17906,20 e/ 337 e	249766,61e/ 8057 e	233376,99 e/ 23300 e	55466,60 e/ 1850 e
2014 ei vielä lukuja				

Toteutunut avopalvelu (henkilömäärät)

Vuosi	Kokonais- määrä	Pesula- palvelut	Siivous- palvelut	Ravitsemuspalvelut	Asiakaskuljetus
2013	1402	76	567	590	169

2014 arvio	1342				
---------------	------	--	--	--	--

Neuvottelukunta pyysi vuonna 2013 neuvottelukuntaan kuuluvien veteraanijärjestöjen edustajia toimittamaan tietoa kotihoidolle veteraaneista, jotka tarvitsevat palveluita kotiin. Tämän lisäksi järjestöt liittivät jäsentiedotteisiinsa kyselylomakkeen, jolla kerättiin tietoja kotiin tarvittavista palveluista. Tulokset toimitettiin avopalveluyksikköön ja käytettiin hyväksi toimintaa kehitettäessä.

Helsingin kaupungin kotihoitoyksikkö lähetti vuoden alusta 2013 ja 2014 tiedotekirjeen ja hakemuslomakkeen kaikille helsinkiläisille rintamaveteraaneille kotiin vietävistä kunnallisista palveluista. Kirjelmässä pyydettiin näitä palveluja tarvitsevia ottamaan yhteyden kotihoidon ohjaajiin ja/tai täyttämään kirjelmän liitteenä oleva hakemus kotipalveluista. Tällä tavoin tehostettiin tiedotusta ja palvelujen tarjontaa, jotta voitiin tavoittaa mahdollisimman moni kotiin vietäviä avopalveluja tarvitseva rintamaveteraani ja saadaan niihin osoitetut varat entistä paremmin käytettyä. Vuonna 2013 rintamaveteraanien kotiin annettavien palvelujen koordinointi keskitettiin yhdelle kotihoidon ohjaajalle ja toimistosihteerille, ja veteraanikohtaista palvelujen arvoa korotettiin. Nämäkin toimet ovat tehostaneet määrärahan täysimääräistä käyttöä. Vuonna 2014 kesällä palkattiin yksi henkilö lisää purkamaan hakemusten ruuhkahuippua, mikä nopeutti päätösten käsittelyä.

Johtopäätökset

Kotiin vietävistä avopalveluiden mahdollisuudet ovat hyvät, vaikkakin hakemusten ruuhkautumista pääsee edelleen muodostumaan. Lisätyövoiman saanti on ensiarvoisen tärkeää. Helsingin olisi pikaisesti siirryttävä käytäntöön, jossa veteraanille kutsusta tehdään kokonaisvaltainen palvelutarpeen arviointi, jonka perusteella hänelle tehdään yksilöllinen palvelusuunnitelma. Yhteydenoton pitäisi tapahtua kaupungin toimesta. Tämä helpottaisi nykyisten palveluiden löytymistä ja käyttöä ja siten parempaa tukea ikääntyvälle veteraanille.

4. ASUMINEN

Rintamaveteraanien tehostetun palveluasumisen ja vanhainkotipaikkojen tarve on lisääntynyt. Sotiemme veteraanit, jotka pystyvät asumaan kotona, tarvitsevat koti-apua lähes poikkeuksetta.

Palvelutaloon ja vanhainkotiin pääsyä on veteraani joutunut odottamaan kohtuuttoman kauan ja joutunut jonottamaan näihin paikkoihin kuten muutkin ikäihminen.

5. VETERAANITILAISUUDET JA VETERAANIEEN PERINTÖ

Helsingin kaupungilla on päävastuu veteraanipäivän järjestelyistä ja kaupunki vastaa myös kustannuksista. Veteraaniaisiamies toimii yhdyshenkilönä järjestelyissä

neuvottelukunnan ja hallintokeskuksen edustajan kanssa. Helsinkiläisten Kansallisen Veteraanipäivän 27.4.2014 juhlasta tiedotettiin mm. "Helsinki tiedottaa" - julkaisussa, ilmoituksilla päivä- ja veteraanilehdissä. Helsingin veteraanipäivän seppeleenlaskutilaisuuteen Mannerheimin patsaalla ja Finlandialalossa tapahtuneeseen konserttiin osallistui yhteensä noin 500 henkilö. Neuvottelukunta on ilahtunut siitä, että koululaiset ovat osallistuneet Mannerheimin ratsastajapatsaalla pidettäviin muistotilaisuuksiin.

Pidetään edelleen tärkeänä, että kansallisena veteraanipäivänä tai sen lähipäivinä, helsinkiläisten veteraaniryhmiensä jäseniä pyydetään käymään helsinkiläisissä kouluissa kertomassa sodistamme ja kokemuksistaan. Tämä on myös toteutunut.

Talvisodan muistopäivien vieton järjestelyistä päävastuu on Etelä-Suomen Sotilaslääkärin Esikunnalla. Muut järjestelyihin osallistujat ovat Helsingin kaupunki, Helsingin Varuskunta, veteraanijärjestöt sekä maanpuolustus- ja reserviläisjärjestöt.

Veteraanijärjestöt ottavat toiminnassaan huomioon sekä Kaatuneitten muistopäivän että Itsenäisyyspäivän tilaisuudet.

Helsingin kaupunki on edelleen kunnioittanut Rintamaveteraanien hautajaistilaisuuksia veteraaniseppelein. Tavallisimmin seppeleen tilaukset on tehty veteraaniasiamiehen tai kuntoutustoimiston sihteerien kautta ja Kukkakauppa Lumikello on toimittanut seppeleet muistotilaisuuksiin.

6. TIEDOTTAMINEN JA YHTEISTOIMINTA

Rintamaveteraaniain neuvottelukunta, joka saa jäseniltään, kaupungin virastoilta, veteraaniryhmisiltä ja yksittäisiltä veteraaneilta kyselyitä ja tietoja rintamaveteraanien oloista ja niiden kehittämistarpeista, tekee harkintansa mukaan esityksiä palautteen perusteella myös muista kuin edellä nimennöistä mainituista rintamaveteraaniasioista.

Neuvottelukunnan puheenjohtaja Jaakko Valve tapasi 9.1.2014 apulaiskaupunginjohtaja Laura Rädyn rintamaveteraaniasioissa. Rätty lupasi järjestää tapaamisen osastopäällikkö Juha Jolkkosen kanssa.

Puheenjohtaja Jaakko Valve, varapuheenjohtaja Kauko-Aatos Leväaho ja johtajalääkäri Pertti Heikkilä tapasivat osastopäällikkö Juha Jolkkosen 19.2.2014. He välittivät tietoa neuvottelukuntaa huolestuttavista asioista, kuten mm. veteraaniasiamiehen työtä ja tehtäviä olisi koko viikoksi, vaikka toimi on nykyisin vain puolipäiväinen. Keskusteltiin iäkkäiden veteraanien vaikeuksista päästä tapamaan tai jopa löytää pitkien etäisyyksien vuoksi Rintamaveteraanien kuntoutustoimiston (Laakson sairaala) ja avopalveluyksikön (Suursuon sairaala) henkilökuntaa tai veteraaniasiamiestä. Avopalveluhakemuksia oli lähetetty runsaasti ja niiden käsittely oli vienyt paljon aikaa veteraanien mielestä. Kotiin vietävien palvelujen järjestämisessä

oli myös ilmennyt palveluntuottajalla henkilöstön resurssipulaa. Tapaamisessa sovittiin, että osastopäällikkö Juha Jolkkonen osallistuu neuvottelukunnan kokoukseen.

Osastopäällikkö Jolkkonen osallistui neuvottelukunnan kokoukseen 10.9.2014, jossa keskusteltiin veteraaniasioiden hoidon edelleen parantamisesta Helsingin kaupungissa. Useita neuvottelukunnan kehittämisehdotuksia välitettiin osastopäällikölle.

Toistaiseksi, vuoden 2014 loppuun mennessä, neuvottelukunta ei ole saanut kaupungilta konkreettisia suunnitelmia tulevien vuosien rintamaveteraanipalveluiden kehittämisestä.

7. NEUVOTTELUKUNNAN KOKOUKSET JA TUTUSTUMISKÄYNNIT

Neuvottelukunta kokoontui vuonna 2013 viisi kertaa ja vuonna 2014 neljä kertaa. Neuvottelukunta on tutustunut Oulunkylän kuntoutussairaalaan ja Kontulan monipuoliseen palvelukeskukseen Helsingissä.

Kokoukset vuonna 2013

- 6.3. Laakson sairaala
- 8.4. Laakson sairaala
- 15.5. Oulunkylän kuntoutussairaala, kokous ja palveluihin tutustuminen
- 25.9. Laakson sairaala, kokous
- 5.12. Helsingin kaupungintalo, kokous ja juhlalounas

Kokoukset vuonna 2014

- 11.2. Laakson sairaala
- 29.4. Kontulan monipuolinen palvelukeskus, kokous ja palveluihin tutustuminen, kutsuttuina kodinhoidonohjaaja Pirjo Surakka ja Kontulan palvelukeskuksen johtaja Leila Koivisto
- 10.9. Laakson sairaala, kutsuttuina osastopäällikkö Juha Jolkkonen ja kodinhoidonohjaaja Pirjo Surakka sekä Suomen Lions-liitto ry:tä Pekka Majuri.
- 26.11. Helsingin Kaupungintalo, kokous, kutsuttuna Reijo Forssander. Kokouksen jälkeen neuvottelukunnan vuotuinen juhlalounas, jota isännöi apulaiskaupunginjohtaja Pia Sutinen.

8. JOHTOPÄÄTÖKSET

Sotiemme veteraanit ovat kokeneet Rintamaveteraaniain neuvottelukunnan sekä veteraaniain miehen toiminnan erittäin tarpeelliseksi heidän asioittensa hoidossa ja toivovat kummankin toiminnan jatkamista ja samalla, että neuvottelukunnan esittämät aloitteet ja ehdotukset myös toteutetaan.

Jaakko Valve
puheenjohtaja

Kauko-Aatos Leväaho
varapuheenjohtaja

Jakelu: Rintamaveteraaniain neuvottelukunnan jäsenet
Kaupunginhallitus
Sosiaali- ja terveystoimen apulaiskaupunginjohtaja
Sosiaali- ja terveysviraston virastopäällikkö
Sosiaali- ja terveyslautakunta
Etelä-Suomen aluehallintoviraston ylijohtaja

Liite: Palvelumuistio 2014 (suomen- ja ruotsinkielinen)